

55 Federació Republicana
Socialista 55

Figueres

Soms revolucionaris, per
a construir; conservadors,
enfront dels devastadors.

EL TERRASSÀ

Vertaders defensors dels
terrassans, no transigirem
mai davant el perill.

Portantveu de la Delegació Provincial de la Unió de Rabassaires de Catalunya

Any I

Núm. 1

Llansà 24 Setembre de 1932

Preu 15 cèntims

La nostra salutació

En nèixer aquest periòdic a la vida pública, demanem un lloc on el respecte i la companyonia tinguin el seu hostatge. No venim a l'Estadi de les lluites ideològiques a denigrar ni insultar a ningú, perquè les idees guanyen el cor dels homes per mitjans convinents i no llençant impropis. Ja ens llaurà de discutir apassionadament, d'enfadar-nos i fins i tot d'aixecar els punys contra dels enemics seculars.

Amb tot, ens escau de declarar que "EL TERRASSÀ" defensarà amb seny i energia totes les justes reivindicacions de la nostra pagesia. Els homes que hi escriuran, són tots ells homes de cor i cervell, atribuïts que donen autoritat per a plantejar les solucions del problema de la terra que s'adiguin amb la Llei de Reforma Agrària i amb les complementàries que s'hauran de promulgar.

Nosaltres no farem mai d'esporguadors, ni anirem a desvetllar per les contradetes de la nostra terra insanes passions. Sabem que la incultura és el terreny més abonat per a plantar-hi l'erba dolenta de l'egoisme, i per això ens lliurarem amb la santa passió que dona la satisfacció del deure acomplert, a despertar el sentiment de responsabilitat a les multituds. Estem convençuts que els homes que senten la llüissor de la responsabilitat, el mateix si són governants que governats, senten també l'estímul de treballar per l'ordre de la República, ordre que significa endegament, estructuració i emmotilament de la vida pública, amb mètodes i mitjans que no deixin rastre del repugnant passat, per mor d'obrir als aires d'Europa les finestres de l'edifici que construïm.

a donar cabal satisfacció a les aspiracions dels terrassans, i com en els temps vergonyants de Monarquia i Dictadura lluitàvem passant engúnies i sofriments, no volem incórrer amb la inconsciència d'aconsellar desobeir les lleis, quan aquestes no responen a la nostra ideologia, perquè sabem que en lloc de guanyar-hi els pagesos, obririen el camí de la seva pròpia derrota.

La Justícia Social que propugnem, ens aconsella—mentre les portes de la legalitat no ens sien tancades—de treballar per l'alliberació dels terrassans, i això sols es pot aconseguir combatent totes aquelles lleis que no s'acostin a la nostra ideologia per a rectificar-les d'acord amb les necessitats de la gent que treballa.

El traspàs de la Monarquia i el nou ordre de coses, ha comportat el desplaçament de tota una caterva de redentors que farien possible—si el poble els escoltés—de revestir l'ordre de coses establert, com ha succeït a Alemanya, Polònia, Grècia, Checo-Eslovaquia i a tots els països llatins americans.

El nostre programa és ben senzill. Republicans primer que tot, perquè creiem que la República donarà satisfacció a les reivindicacions dels terrassans i emmotllar a les lleis generals de l'organisme Estat, tot el contingut socialista, a mesura que la nostra economia i la dels demés països que també priva a la vida nacional espanyola ens ho aconselli.

Defensors dels terrassans, propugnem la necessitat d'ésser la terra de qui ja treballa, per mor de crear una nova economia, i amb ella, nous mitjans de viure que comportaran l'arranjament d'aquest problema agoviador que representa tota aquesta munió de gent sense feina.

La nostra llei és la Justícia. Però no aquella que s'assembla gens amb la que se suministra, perquè encara té aquesta reminiscències monàrquiques que cal allunyar perquè la volada del progrés no sia una ficció.

"EL TERRASSÀ" serà el millor defensor de la nostra pagesia. Això si: els que cerquin el desordre i vulguin viure al marge de la llei, que no vinguin amb nosaltres. Aprofitem doncs aquesta avinentesa per a saludar a tota la premsa, segurs de que venim a omplir un buit, a ajudar als treballadors i a treballar per la nova Justícia Social.

LA REDACCIÓ.

En el proper número, donarem les explicacions que ens cal donar als terrassans de la nostra Província del succeït a l'Assemblea Agrària de Figueres. I successivament anirem posant els punts sobre les is, de moltes coses que no deuen ignorar els pagesos adherits a A. S. A.

Pel nostre cedàs hi passaran totes les actuacions i totes les actituds de qui s'ho mereixi. Són moments de depuracions i de criticar no per sistema, i sí per necessitat de la moral sindical.

La Reforma Agrària i el Dret Civil Català

Amb l'excusa o explicació de què els Diputats catalans havien de mantenir en el Parlament la facultat legislativa que l'article 12 de l'Estatut atribueix a la Generalitat, diversos diputats de Catalunya eren partidaris de suprimir el paràgraf segon de la Base 21 que diu textualment: "El contrato verbal o escrito, de explotaciones rurales conocido en Cataluña con el nombre de rra-

censo y será redimible a voluntad del rabassaire" i com que això no era tot el que cercaven, volien afegir a l'acabament de l'esmentada Base un altre paràgraf d'un gran cens autòmic per tal d'amagar el lloc on es dirigien. Ja compendran els nostres lectors que ens referim a que les Regions facultades per a legislar en matèria civil d'acord amb l'article 15 de la Constitució havia de regir el contingut de la Base 21 pel que resta reservat a la facultat legislativa de l'Estat. Significava aquesta modificació el que la reforma agrària en ço que té de ben sustantiu per mantes comarques, no fos aplicada i que fos reservada a les Corts Catalanes totes les contractuacions.

Per això homes de l'esperit lliberal d'en Companys, Aragay i Santaló varen oposar-s'hi i en Nicolau d'Olwer es vege obligat de retirar l'esmena que tant els feia dalir a tots els diputats catalans que creuen que cridant "Visca Catalunya" és suficient per a satisfer al poble català.

Que Catalunya quedi equiparada a les demés Regions pel que fa a la reforma agrària, no limita cap de les nostres facultats que són l'essència de l'autonomia. Aquesta l'hem de volguer no per empètitir les noves modalitats que s'empeltaran al règim de propietat, i sí per aixamplar en tot cas l'esperit lliberal que traspua en aquella llei, el sol mitjà de demostrar que Catalunya no

vol viure allunyada de l'esperit de justícia social que, símbol i tot, ja triomfa en moltes contradetes de la terra.

El nostre Dret Civil no s'avergonyirà pas d'haver-se aprovat la Base 21 d'acord amb la nostra opinió, li resta la facultat que ningú li vol discutir ni delimitar mentre el mínim de garanties individuals i col·lectives sien parelles a les dels demés espanyols.

Catalunya podrà regular el seu Dret Civil, i el sol límit que té és l'establert a l'esmentada Base. Ho repetim: a Catalunya li resta la facultat d'allargar encara la finalitat social que la Reforma Agrària té establert.

Soms partidaris de la llibertat de Catalunya però primerament defensarem la llibertat dels catalans. Tal com ha quedat redactada la Base 21, es resoldran un sense fi de conflictes i la porta queda oberta a tots els que treballen terres per a que puguin apropiarse-les amb les normes i Reglaments que s'establiran.

Ha sigut sempre la llibertat econòmica la clau de la llibertat política. Per això saludem a les Constituents d'haver sigut comprensives entre l'autonomia que estableix un mínim i la que no posa fites a l'esperit innovador.

LOTUS.

Als terrassans tots, de la província

Per tal d'organitzar la delegació provincial dels terrassans que s'adhereixin a la Unió de Rabassaires i demés cultivadors del camp de Catalunya, s'invita a totes les organitzacions agràries de la Província que estiguin conformes amb l'actuació que ens proposem desenvolupar, envïin a l'adreça de Joaquim Bech, de Vilajuïga, la seva adhesió per tal d'estructurar la delegació incorporada a la política agrària, que en són capdavaners els Diputats a Corts en Lluís Companys i Amadeu Aragay.

Després de la dissortada actuació d'

en Baldri Juscafresa, tots els terrassans de comprensió i responsabilitat han d'abandonar A. S. A. per a formar a les fileres de la nostra organització. No temeu companys l'arma que esgrimeixen el causants de la desfeta moral i material d'aquella organització, car és una arma infantil. Diuen que dividir les forces agràries de la Província, seria entregar-se a l'enemic. No, companys, contra la República i llurs dirigents no hi poden anar els agraris que honestament desitgen el Progrés del nostre poble. Tingueu present que val més ésser pocs que mal acompanyats. Però no serem pocs; serem des

del primer dia tots els que s'hi adhereixin i a més els rabassaires de Catalunya.

Són molts els Sindicats que han escrit al company Bech de Vilajuïga, per a sapiguer el que havien de fer: Vagi el nostre consell: desentendre's de A. S. A. i ingressar a la Unió de Rabassaires de Catalunya per mitjà de la Delegació Provincial.

Mireu si serà gran la nostra força moral i material.

Amb determinada gent, ben particularment amb aquella que ensopeguen periòdicament, cal allunyar-se'n per dignitat.

Amunt els cors camperols.

AGRAÏM!...

Amb aquest mateix títol escrivia fa poc en el «Camp», portantveu d'A. S. A., i com sia que des de llavors en el règim interior d'aquella entitat s'han produït unes discrepàncies que seria suicida volguer-les amagar, ans el contrari, crec d'absoluta conveniència posar-les al descobert perquè els antics afiliats i la opinió pública jutgin amb absoluta imparcialitat els seus fets i no siguin tinguts desorientants.

Aquesta entitat que des d'un principi havia pres un increment insospitat i que més que a altra cosa és necessari atribuir-ho al caire democràtic i liberal que se li havia donat des d'un bon començament, i que enquadra i arrella fermament en el modo d'ésser dels pagèsos de les nostres comarques, tan necessitats i desitjosos de trobar un òrgan que respongui i que defensi el problema de la terra que tenen plantejat des de temps immemorial, que feia que les entitats i corporacions de caràcter agrari s'apoiessin a aquesta organització com el naufrag a la taula salvadora.

Però heu's ací tot d'un cop que per una falta d'amplitud en el programa es concentra tota l'actuació en un punt determinat del mateix: «Revisions de contractes d'arrendament, i com que sobre aquest punt s'havien fet promeses que en la pràctica no han sigut correspostes, degut sobretot a la interpretació que dels decrets i lleis pertinents

al cas s'han volgut donar en certs mitjans judicials, que alguns han volgut atribuir a la influència caciquil i monarquitzant de certes entitats de propietaris, la qual cosa no afirmo ni la nego, que «de todo cabe en la viña del Señor».

Resultat: que s'ha abusat de la bona fe i de l'esperança que alguns havien posat a aquest punt concret del programa.

Se'n presumeix que no es pot re ni alardejar de falsa modestia, em permetré el luxe de recordar a tots els que d'aquest assumpte havien parlat amb mi que no vaig aconsellar mai aquest procediment per a obtenir-ne, resultats pràctics i si solament com una demostració

L'Estatut del vi

Acaba de publicar-se l'Estatut del vi i sense que vulguem deixar-nos en emportar per l'excepticisme, hem de confessar que no pot satisfer les esperances dels vinyaters, perquè el seu articulat dens i poc efectiu, deixa obertes les portes a totes les entremaliadures. I això no és tot. El propi Estatut dona facilitats que eixamplaran els interessats, per tal de que resulti ben ineficaç en la qüestió primordial que és l'allargament de la collita.

L'article 10 ha omplent de joia a tots els exportadors. Ens explicarem. Diu aquest article que en l'elaboració i criaça dels vins destinats a l'explotació es toleraran les pràctiques indispensables per al compliment de les lleis i satisfacció de les exigències i tolerància de les nacions a que sien destinats, prèvia autorització de la Direcció General d'

de que a Catalunya existeix el problema agrari als efectes de fer extensiva a aquest territori la llei de Reforma Agrària.

Coneguent l'esperit legalista del Govern de la República, era una candidesa pensar que amb uns simples decrets, modificables a cada canvi de Ministeri, podia resoldre's una qüestió de tanta envergadura com la transformació que significa el nou dret de propietat.

I recordi's que a l'Assemblea celebrada a Banyoles els dies 15 i 16 de maig passat, entre altres bases presentades per mi en nom dels agricultors de Vilajuïga hi figurava la constitució de comitès mixtes locals, provincials i Central per a resoldre totes les qüestions referents al problema de la terra en els diversos aspectes i que va quedar aprovat com a una de les conclusions de dita Assemblea, i que més o menys extenses venen a ésser l'Institut de Reforma Agrària i les seves filials, els comitès mixtes, provincials i locals.

de que intervinguin en totes les qüestions les parts interessades i, per tant, coneixedores del tema que toquen.

En propers articles ens ocuparem dels altres aspectes del problema.

JOAQUIM BECH.

Els de la nostra circumscripció, Srs. Santaló i Puig d'Aspre, tenen redactada una proposició de llei que l'han de presentar com a vot particular ben aviat al Parlament, o sia abans de pendre en consideració l'Estatut del vi.

Hi han problemes que no s'adiuen a les mitges tintes. Cal donar satisfacció als vinyaters o el problema llur s'agreuja. I allavors, sense volguer ho, arribarem al moment de fondes resolucions. L'Estatut del vi serà una desil·lusió més que copsaran els vinyaters que tanta paciència han amagatzemat. Amb tot, hi ha un refrany que diu: «que tant va el cantí a la font que ve que es trenca». Que no cerqui el govern que el cantí de la nostra paciència resti ben aviat eixugat.

P. PURCALLAS.

Els rabassaires del Penedès

El Secretariat de la Unió de Rabassaires i demás cultivadors del camp, ha publicat una nota en contestació a la resolució presa pel president del Jurat Mixte de Vilafranca, molt raonada i prometedora de realitats cobejades.

Nosaltres no hem tingut mai fe en la constitució d'aquests Jurats, molt particularment pel fet d'ésser presidits per un

solista no és necessari pas de la intel·ligència de gent togada. El que cal és comprensió, esperit liberal, humanisme i sentiments de la justícia social que arreu arbora els cors dels pobles.

El problema dels rabassaires, doncs, resta en peu, i la solució armonitzadora no es dibuixa enlloc. Es aclaparador que la República defugí la solució de semblants problemes, més quan els rabassaires han donat proves de serenitat i recitit.

Resta a decidir per part dels rabassaires l'acceptació de la solució donada al conflicte per aquell Jurat Mixte. Què succeirà? Ningú és capaç de preveure-ho. Nosaltres demanem una vegada més al Ministre d'Agricultura, en aquest moment que encara hi és a temps, que publiqui una aclaració al Decret de 31 d'Agost darter, i disposi la rebaixa del 25 per cent de tots els contractes que paguen mitjs terços, quarts, etc., pel que fa a aquest any i per tot el temps que la Llei Agrària no sia aplicada i fins quan la llei d'arrendaments sia promulgada.

Es la sola solució amb força i esperit de justícia que pot aturar el moviment conscient i de força insospitada, que s'està incubant entre glops de paciència, sofriment i dignitat.

Per la nostra banda sols ens resta dir que l'actitut nostra, que executarem i que aconsellarem quan el moment arribi, és la de posar-se al costat de l'Unió de Rabassaires, amb totes les responsa-

Quan les portes de la Justícia no són tancades per a ningú, la llei ha d'ésser respectada. Quan els camins de la legalitat són acaparats pels homes reaccionaris, cal un gest de civisme. Quan el poble clama per la raó i la justícia, no valen subterfugis, però sí contenen les realitats.

bilitats i conseqüències que n'esdevinguin.

Seny recomanem als terrassans, però cal que el seny que comporta el civisme i ciutadania, el mostrin amb edificant exemple els que tenen la responsabilitat del govern.

El poble clama justícia. El govern si vol representar la sana opinió, cal que escolti les inquietuts del carrer i encaucar-les per sàvies i justes disposicions.

Sr. Ministre d'Agricultura, escolteu la

quasi tots fan de Secretaris d'Ajuntaments, que no saben allò que necessita la gent que treballa la terra només que per sentir-ho a dir, agafessin el timo de la nau on viatgen els treballadors de la terra, intentant portar-lo a un port on només hi campessin gent que fan l'ofici de "Señoritas de moda".

Nosaltres des d'ara cridem a tots aquells pagesos que vulguin venir amb nosaltres.

No sé si a alguns els plaurà la nostra

deixem de costat el problema agrari, no; això no ho farem pas mai. Nosaltres volem fer una organització de pagesos que treballin, que vulguin reivindicar-se si, però seguint el temps i posant-se al costat mateix de la llei, d'aquesta llei

que nosaltres mateixos, com a part integrant del poble, farem.

Cal fer remarcar que fa molta falta que la gent del camp s'organitzi, puix sense una organització ben feta i ben arrelada no és pas possible d'obtenir totes les millores per tal de posar-nos al terreny que ens cosrespon.

Cal fer doncs una unió forta i compacte que estilitzem la nostra actuació, que la nostra veu s'aixequi arreu de les terres de Catalunya i d'Espanya, i així amb el poder polític, tot el que no tenim; i el camí de la vida se'ns farà més viable, seguint sempre i amb ferma resolució el nostre ideal de "Republicans d'Esquerres", d'homes d'ordre i amants de la justícia.

CLIMENT BRUGAT POUS.

Ressorgiment

Ressorgiment? Què vol dir ressorgiment si tot just es comença la tasca? Sí, es veritat, tot just comencem la tasca, però la verdadera tasca, la tasca que tots els homes de fe i de republicanisme hem de seguir.

Un dia varem donar un pas en falç. Varem escoltar-nos a un home que es deia redemptor del proletariat.

Després d'empresa la lluita, després que aquest home i els seus companys havien tantejat el pols de la organització que ja marxava, aquella organització que llavors havíem posat el nom de "Acció Social Agrària", varen veure que no tots els que ells creien que eren pagesos de noms i de fets, seguien les seves orientacions pel camí que ells volien.

D'aquesta gent del camp en sortiren alguns que tot i no tenint altre element de vida que la mateixa terra, sabien també on tenien la mà dreta.

El que ha passat, potser no tots els volguts llegidors d'aquestes modestes ratlles n'estan assabentats; però jo, amics, vos ho diré en poques lletres: ens portaven a vendre. I nosaltres, que els nostres principis són de "República d'Esquerres" i que a més lluitem per la reivindicació d'aquell que treballa, no podem admetre que uns homes que

Noticiari

Convocats pel Diputat a la Generalitat Sr. Puig Pujades, el dijous darrer, a les dotze del migdia, va celebrar se una reunió, a la qual hi foren convocats tots els Alcaldes de la comarca. La reunió tingué lloc al local de la Cambra Agrícola de Figueres, i després d'uns parlaments del Diputat convocant, de l'Alcalde de Llansà i Carles Jordà, s'acordà transmetre personalment al Sr. Azaña en ocasió de la seva anada a Barcelona, una sol·licitud pregant-li que sien esmerçades 500.000 pessetes dels 70 milions que per obres públiques hi ha de crèdit, al començament del Pantà de Crespià.

En el mateix local, a les dues de la tarda, convocats pel Sr. Marcó, President del Sindicat de Roses, s'ha celebrat una reunió dels vinyaters de la comarca per a estudiar les mesures a prendre enfront dels compradors davant els preus ridícols que pretenen comprar els raïms.

Parlaren diversos representants de pobles, entre ells, en Calsina i Purcallas de Llansà, en Bech de Vilajuïga, en Moret i Sagols de Garriguella, i uns bons camarades de Palau Sabardera, tots ells encertats i coratjosos.

Els acorís presos han sigut aconsellar als vinyaters que no venguessin els raïms a preu inferior de 30 pessetes i convocar una altra reunió, per tot seguit de acabades les veremes, per tal d'estudiar l'aplicació de l'Estatut del vi, les esmenes a introduir-hi i els mitjans d'arribar a l'establiment d'un Sindicat a cada poble.

La reunió fou moguda i ben intencionada.

El bon temps d'aquests darrers dies ha millorat moltíssimament els raïms, ço que obliga a creure que les classes de vi se'ran bones.

La Unió de Rabassaires d'aquesta vila ha pres l'acord d'oferir als compradors de raïms forasters la quantitat de 3.000 cargues.

Una bona manera de ben servir als compradors allunyant als intermediaris.

A tots els pobles que no estiguin associats per mor d'ajudar a les reivindicacions agràries, se'ls prega d'escriure a aquesta redacció per tal de donar-los-hi tota classe de dades per la redacció de reglaments i demés que sia necessari.

Ens diuen que a Palau Sabardera-Garriguella i Vilajuïga s'han constituït els vinyaters mancomunadament per a encabir els raïms i elaborar-los com cal, com a resposta al preu de 25 pessetes els 125 kilos que volen pagar de la verema d'enguany.

Si aquesta trajectòria la segueixen, qualques pobles més, els hi assegurem que qui voldrà raïms els haurà de pagar raonablement.

Camperols!

Llegiu, propagueu i anuncieu-vos al vostre quinzenari

El Terrassà

vertader defensor dels interessos de la terra

Seny, terrassans

Una ventada d'exaltació ben distanciada de la verdadera voluntat del camperol s'ha manifestat en aquests darrers dies per alguns homes sense sentit de la responsabilitat i desposseïts d'amor a la República. I està clar que no hi podia mancar en aquesta ofensiva contra les Constituents i contra el Govern, la blasfemació contra els Diputats d'Esquerra que en totes les ocasions s'han mostrat comprensius amb les reivindicacions dels camperols i amatents a treballar en tots els terrenys per la causa llur.

Vivim uns moments que els covards d'ahir són els valents d'avui; una època que l'aconsellar respecte a les lleis és una fermesa i una situació que volen bescantar-la els que són incapaces d'estudiar com cal els beneficis que reportarà la Llei de Reforma Agrària. Per qualche inadaptat, la República no ha fet res de bo i els diputats d'esquerra s'han adormit còmodament al seu seient, deixant que l'Institut de Sant Isidre els hi dictés el que havia de pensar i fer.

I bé: tota aquesta exaltació que comporta blasmar d'homes que tenen una història per l'actuació ideològica desenvolupada des de molts anys, es recolça en el fet d'haver dictat el Ministre de Justícia uns Decrets que han servit per a que els Jutges encarregats de fallar els judicis de revisió els desestimessin contrariant les il·lusions despertades en els camperols pel mitjà del Decret del mes de juny de l'any passat. A nosaltres també ens decepcionà les rectificacions fetes pel Sr. Albornoz, però mai per a posar-nos enfront de la legalitat, perquè per aquesta feina no calia pas inventar noves organitzacions, tota vegada que és sabut de tothom que existeixen en el camp de l'obrerisme qualche partit partidari de les situacions violentes i determinada organització enamorada de l'acció directa.

Soms republicans que portem dotze anys treballant per les reivindicacions dels terrassans, i fins fa pocs mesos, sota la direcció de la Unió de Rabassaires i demés cultivadors del camp. A la premsa i a la tribuna hem fet escoltar la nostra veu, i fins en plena Dictadura organitzàvem conferències i mitings amb la participació d'homes com Aragay i Companys. Això vol dir que abans tinguérem fe amb la República i que encara n'hi tenim, sense perdre de vista que les lleis que no responen a la realitat de la Reforma Agrària desitjada per a nosaltres,

existirà l'obsessió d'esmenar-les segons les necessitats dels camperols. Però ens cal esmentar que el fall dels judicis de revisions, és ben poca cosa davant la immensitat de benhaurança que ens farà assolir la llei que fou aprovada el dia 8 d'aquest mes. Aquells judicis són un petit i insignificant incident de la vida camperola, que comporta el fet de pagar una anyada més d'acord amb els tractes establerts; el que interessa per l'esperança que obra a l'esdevenidor és l'aprovació de les lleis complementàries i ben particularment la llei d'arrendaments i aparceries, assadollada de la nova llum de la justícia social que la llei de Bases respira.

Cal, com és l'intenció de les Constituents, que contingui aquella llei tan necessària per tal d'ésser útil als terrassans, la garantia als arrendaments a llarg termini, que les rentes estiguin acomodades als signes amillarats, que les millores establertes a les finques a graziant del cultivador al propi moment de fallar el contracte li sien reconegudes i abonades i que els desnonaments solament puguin acordar-se per manca de pagament de les tasques establertes o pel fet de descuidar conrear les terres. Afegiu-hi a això la redempció de foros, subforos, similars i rabassa morta, i el reconeixement d'altres garanties que la Llei Agrària estableix, ens donarà la mesura que la República ha fet molt i que encara farà més, a despit de tots els inadaptats i de totes les entremaliadures.

Per això ens permetem aconsellar a tots els terrassans que no escoltin als que tot els hi vulguin donar,—ben particularment ço dels altres—car la República que serà tot el que vulguem nosaltres, donarà satisfacció a les justes i llegendimes aspiracions dels camperols.

Hem sostingut que la terra ha d'ésser de qui la treballa i això és una aspiració justa i honesta, però ho hem d'aconseguir posant una fita a les rentes de la terra i establint el crèdit agrari operant aquest desentés de l'usura, car l'Estat ha de restar satisfet de veure per aquest mitjà que la riquesa general del país s'aixampla i engrandeix.

La terra ha de complir la funció social que cada moment de la vida del nostre poble li sia assignada per la voluntat d'aquest, que serà sempre la que les possibilitats de la nostra economia permeti. I cal pensar que la nostra economia viu subjecta a l'economia mundial a la que

hem d'atemperar moltes de les iniciatives i fins el retallar determinades realitats.

Hi ha un adagi ben català que diu: «que no hi arriba primer el que vol córrer més». A aquest adagi volem acompanyar la nostra actuació en forma que el fet de pujar un escaló no l'hàgim de recular mai més. Gens difícil és fer seblasmar o aplaudir per determinats el-

lements, cosa que a nosaltres no ens interessa gaire i si que ens interessa el que no ens atormenti la nostra consciència de recomanar seny i no despertar insanes passions que si tenen una virtut és la de fer mal a qui les practica.

Amb tot el demà, la justícia que cal per tal de que els camperols se sentin satisfets, també demanem seny als terrassans.

Amadeu Aragay, a Llansà i a Vilajuïga

El diumenge, dia 4, el Diputat a les Constituents Amadeu Aragay, donà dues conferències que versaren sobre el problema de la terra, tinguent lloc la primera al poble de Vilajuïga i la segona a la Vila de Llansà. Una i altra es veieren molt concorregudes i deixaren satisfets abastament.

Explica el conferenciant que cal anar caminant vers l'aprovació final de la Llei de Reforma Agrària, llei que amb tot i haver sigut modificada i rectificada en el si de les Comissions i per mitjà d'esmenes, encara conserva un caràcter eminentment alliberador per la gent que treballa la terra. Sostingué el criteri que la terra ha d'ésser de qui la treballa, parellament que les demés eines que són necessàries per exercir el treball. No significa despertar insanes passions el fet de sostenir aquest criteri, car els assentaments i les expropiacions ja estan delimitades en la Llei de Bases que es promulgarà ben aviat. El que cal, és que les lleis complementàries tinguin un caire de comprensió vers els terrassans, com té aquella llei i perquè sigui així, molt particularment a Catalunya, cal tenir cura de portar al Parlament Català homes que no sien lliberals de nom, puix les actuacions dels homes representatius cal fiscalitzar-les, fiscalització que comporta no enlluernar-se amb les paraules dels homes ni amb les idees que diguin professar, i sí amb els fets, perquè els pobles viuen de realitats.

Explica com viuen els terrassans de determinades províncies d'Espanya, i ho fa amb paraules tan corprents que els concurrents es lliuren a una ovació interminable, quelcom com una protesta que ens diu i ens parla del cor de la nostra gent. Assegura que la sola pro-

pietat digne de tenir-se en compte és la del treball i que a l'avenir serà la sola dignitat que ens donarà el títol de ciutadans i d'éssers conscients.

Fa notar que no vol pas que deixin d'estimar les banderes que són el signe de les Pàtries i d'estats sentimentals que la Humanitat no se'n pot pas despullar primerament, però cal tenir en compte que després de les plegades de les banderes i poden eixoplugar-s'hi homes molt lliberals, molt autonomistes i molt catalans i també homes molt reaccionaris que farien fracassar si guanyaven la Reforma Agrària, aquesta llei que ve a alliberar econòmicament als terrassans, la sola llibertat que fa possible totes les altres.

Acaba remarcant la necessitat d'estimar l'autonomia que acabem de guanyar tots plegats, que hem de volguer serveixi per a millosar encara la reforma agrària armonitzant-la amb el dret civil de la nostra terra.

Els rabassaires de Vilajuïga i els de Llansà agrairen moltíssimament al Sr. Aragay l'atenció que els hi va tenir, ço que els obliga a un pregó i etern agraïment.

En una i altra conferència, el senyor Aragay va ésser molt aplaudit i felicitat.

J. T.

M. Morlius
MÉDICO
- FIGUERAS -